a:artevelde hogeschool

Getuigenissen over videocoaching

denk. doe. word.

Inhoud

1. Buitenschoolse opvang 3

1.1 Nicky: “Beelden laten me anders kijken naar kinderen!” 3
1.2 Nele: “Beelden maken me milder voor mezelf!” 3
1.3 Artemis: “Beelden geven me inzicht in mezelf!” 5
1.4 Hanne: “Beelden bevestigen mij in mijn rol als coördinator!” 6
1.5 Silke: “Beelden stellen scherper!” 7
1.6 Stephanie: “Beelden concretiseren!” 8

2. Voorschoolse opvang 10

2.1 Stephanie: “Beelden geven vertrouwen” 10
2.2 Sabrine « Beelden helpen om na te denken! » 10
2.3 Nadine: “Beelden inspireren!” 11
2.4 Anoniem : « Beelden doen groeien » 12
2.5 Louisette : « Beelden maken bewust » 13
2.6 Siska : « Beelden doen spreken & inspireren! » 14
2.7 Liesbeth : « Beelden leren loslaten en maken bewust! » 15
2.8 Liesbeth : « Beelden doen deugd, geven goesting en laten her-voelen! » 16

3. Kleuteronderwijs 19

3.1 Laura: “Beelden geven me concrete aanknopingspunten!” 19
3.2 Anniek: “Beelden maken bewust én bevestigen!” 20
3.3 Lora: “Beelden doen me kijken naar wat goed loopt!” 20
3.4 Elke: “Beelden zijn een derde oog! 21
3.5 Anneke: “Beelden vertellen mij wie ik ben!” 22
3.6 Veronique: “Beelden maken mij sterker!” 23

4. Kinderdagverblijf 24

4.1 Inge : « Beelden doen (anders) waarderen! » 24

 © 2022 Arteveldehogeschool

1. Buitenschoolse opvang

1.1 Nicky: “Beelden laten me anders kijken naar kinderen!”

“ Vroeger was ik zwart-wit: het was zo en het bleef zo. Nu ben ik zachter, meer grijs. Ik kijk individueel naar de kinderen.”

Samen met mijn coördinator bekijk ik een video-opname van het vieruurtje. Ik zie mezelf het fruit uitdelen en ik vraag de kinderen dat ze eerst eten voor ze praten en spelen. Plots wordt ik even weg geroepen uit de groep. De beelden geven het voordeel dat ik nu toch kan zien wat er dan gebeurt als ik er even niet ben. Ik zie hoe T. helpt met zijn buurjongen om zijn banaan te pellen. Ik ben onder de indruk van deze situatie. We bekijken heel gedetailleerd wat er gebeurt en we zien hoe T. eerst opmerkt dat zijn buurjongen moeite heeft met de schil, zonder veel te zeggen draait hij zich naar de buurjongen toe en helpt hij even om de schil los te maken. De buurjongen lacht kort, T. lacht terug. Daarna eten ze beide in stilte verder.

Het eerste wat nu bij me opkomt is “oei, zo jammer, ik had dat niet gezien”. De coördinator vraagt me wat het met me doet. Ik vertel dat ik het jammer vind dat ik T. niet in zijn sterkte heb kunnen bevestigen. Ik heb het goede gemist … En ik zeg al zo vaak tegen hem dat hij moet stil zitten. T is nogal een friemelkont. Vaak overheersen ook de andere kinderen tijdens het fruitmoment, T. is eerder op de achtergrond. Maar nu zie ik hoe hij stilletjes ook veel doet en betekent. Door er samen over te praten kan ik het gesprek afsluiten met een goed gevoel. OK, ik heb dag gedrag toen niet gezien maar dat kon ook niet, maar nu kijk ik wel anders naar T. Ik wil het goede in hem in nog veel meer situaties zien.

De coördinator vraagt me hoe ik het fruitmoment nog anders zou kunnen aanpakken. Wat als … er gezellig kan gepraat worden tijdens het eten? Ze zet me aan het denken en geeft me ook ideeën over hoe het anders kan. Zo kan ik groeien in mijn job en dat vind ik belangrijk. Vroeger zaten we in de situatie “de coördinator komt observeren en we spreken er daarna over”: dat voelde subjectief. Nu kijken we samen naar de beelden: dat voelt veel eerlijker en objectiever.

Ik ben een heel gestructureerd iemand. Dat heb ik op de beelden ook gezien en dat blijf ik belangrijk vinden. Maar waar ik vroeger nogal zwart-wit was “het was zo en het bleef zo”, ben ik nu veel meer “grijs” of zachter geworden en kijk ik meer naar de kinderen als individuen. Door de videocoaching sta ik ook anders in mijn job. Vroeger dacht ik vaak ’s morgens ‘wat kan er vandaag mis lopen’ of ‘dat kind en dat kind komt, er is weer grote kans op ruzie”. Nu kom ik met een grotere glimlach naar het werk en denk ik eerder “we zullen wel zien, ik kijk naar de kinderen en dan lukt het wel”.

Nicky, De Marientjes Nieuwpoort, begeleidster buitenschoolse kinderopvang

1.2 Nele: “Beelden maken me milder voor mezelf!”

“ Ik pieker soms en denk veel na over mezelf – ben ik wel goed bezig? Maar de beelden leren me loslaten als ik zie wat ik voor de kinderen beteken en wat zij voor elkaar betekenen!”

© 2022 Arteveldehogeschool

Drie videofragmenten staan op mijn netvlies gebrand. Drie gesprekken met de videocoach staan in mijn geheugen gegrift.

1. We bekijken samen het fruitmoment. Op een bepaald moment hoor ik mezelf tegen T. zeggen “zit eens stil en zet je benen mooi onder tafel”. Ik geef aan dat ik dat fragment wil bekijken want dit komt nu plots zo streng over. De videocoach zet de beelden stil. We kijken in detail en zien dat T. zich scheef op zijn stoel zet om zijn hoofd te kunnen draaien naar A., die net op dat moment iets vertelt over de klasuitstap van de dag. Dit geeft me inzicht! Ik blijf beleefd zijn en een goede organisatie van het fruitmoment belangrijk vinden om de rust na schooltijd te bewaren en te zorgen dat elk kind goed aan tafel zit. Maar ik zie nu ook dat kinderen het fruitmoment als een gezellig moment onder elkaar beschouwen: ze willen elkaar kunnen zien en horen.
2. We bekijken samen een groepsspel buiten, een hele uitdaging: met wel 20 kinderen speel ik ‘schipper mag ik overvaren’. Het is fijn om de beelden nu en dan te kunnen pauzeren en te zien hoe de kinderen elk op hun manier mee spelen en de opdrachten uitvoeren. Ik geniet. Maar op het einde sta ik versteld. Om de overgang te maken naar het fietsen, rond ik het spel af met een groepsknuffel. Ik zie hoe alle kinderen enthousiast naar mij lopen en elkaar een knuffel geven. Ik zie ook hoe E. begint te wenen en hoe ik hem daarbij een knuffel geef. Ik had zijn nood aan troost zeker gezien op het moment zelf maar nu pas zie ik ook waarom hij weende: hij werd geplet tussen twee andere kinderen in de groepsknuffel. Maar wat we dan verder zien doet me iets! Ik zie hoe M. naar E. toestapt en hem een pluimpje geeft. Net het pluimpje waar hij tijdens ‘schipper mag ik overvaren’ de hele tijd mee wou spelen maar was kwijt geraakt. Ik ben onder de indruk, vooral ook omdat ik dit niet van M., die soms uitdagend gedrag stelt naar mij, had verwacht. Dit laat me helemaal anders naar haar kijken. Ze daagt mij misschien soms uit, maar nu zie ik haar ten volle in haar mooie betekenis voor andere kinderen.
3. We bekijken samen het moment waarop ik de oudere kleuters hun jas laat aandoen om naar buiten te gaan. Alle kinderen halen hun jas van de kapstok en wie klaar is, komt in een cirkel rond mij op de grond zitten. H. komt naast mij staan en kijkt me vragend aan met de jas in de hand. Ik help om de jas aan te doen. Ik had zijn hulpvraag goed begrepen blijkbaar, want ik zie hem op de beelden lachend bevestigen. Maar net op dat moment beginnen ook drie meisjes aan elkaar te trekken in de cirkel op de grond. Ik wil de rust bewaren in de groep kinderen die hun jas al aan hebben en opper het idee om elk om de beurt een liedje te zingen en de anderen te laten raden. Ik begin alvast enthousiast met een K3 liedje. H. blijft rond mij cirkelen. En dan zie ik plots iets mooi! K., die tot dan toe aan het praten is met zijn buurvrouw in de cirkel, zet zich recht en draait zich naar H. Hij helpt om de rits van de jas dicht te doen en de muts op zijn hoofd te zetten. H. bevestigt met een knik en gaat dan ook zitten. Ongelooflijk, hoe snel deze interactie gaat, en hoe vanzelf dit verloopt zonder veel woorden. Ik wordt meteen streng voor mezelf en voel me schuldig dat ik niet alle signalen bij H. heb gezien. Maar de videocoach helpt me om te zien welke signalen ik WEL heb gezien en op maat heb beantwoord. Zo komt er plaats om te genieten van het inzicht dat de kinderen elkaar op heel natuurlijk helpen!

Drie videofragmenten en drie gesprekken met de videocoach waaruit ik telkens hetzelfde kan besluiten: ik heb een belangrijke betekenis voor de kinderen (ik kan hen veel leren en helpen) maar de kinderen hebben ook een belangrijke betekenis voor elkaar. Als ik in 1 woord zou mogen samenvatten wat videocoaching is, dan zeg ik nu: “je ziet mij maar even, maar ik heb veel te geven!” Het is hun perspectief, dat van de kinderen, dat ik nu beter heb leren zien.

© 2022 Arteveldehogeschool

Ik ben (was) iemand die elke avond nadenk over mijn werkdag. Ik laat als het ware de dag dan als een film afspelen in mijn hoofd en denk na “Wat heb ik goed gedaan en vooral wat kon ik beter doen?”. Ik denk veel na over mezelf en twijfel ook vaak “Ben ik wel goed bezig?”. Maar het traject van videocoaching maakt me milder voor mezelf! Ik heb een ruimere blik gekregen: ik bekijk niet meer alles vanuit (een strengheid voor) mezelf, maar ik denk nu vooral vanuit de kinderen. Ik kruip meer in hun hoofd en dus pieker ik minder over mezelf. Ik kan loslaten. Wat geeft dit ruimte!

Nele, De Marientjes Nieuwpoort Begeleidster buitenschoolse kinderopvang

1.3 Artemis: “Beelden geven me inzicht in mezelf!”

“Ik hoor vaak dat ik een enthousiaste en bezige bij ben. De beelden geven me nu meer inzicht in wat dat betekent voor de kinderen!”

Na schooltijd sta ik elke dag paraat om een groep kinderen te ontvangen in onze buitenschoolse opvang: samen eten, samen spelen, samen de dag afronden. Vaak is dat een drukte van jewelste, maar net dat is waar ik zo van hou. Ik twijfel dan ook niet om die periode na schooltijd op beeld te laten zetten, want ik ben nieuwsgierig om die drukte eens op pauze te kunnen zetten tijdens de videocoaching.

We bekijken de beelden vanaf het moment de kinderen na schooltijd binnen komen in de gang. Ze doen hun jassen uit, hangen die aan de kapstok, ze sorteren hun boekentassen op de juiste plaats. Ik zie mezelf van de ene naar de andere kant hollen om alle kinderen te helpen. Bij het terugkijken is het verrassend om te zien hoe een aantal kinderen samen spannen om mij fout te antwoorden als ik vraag van wie het fluohesje met het auto symbooltje is. Ik had het toen niet door, maar zie nu hoe ze onderling staan lachen als ik het fluohesje op de verkeerde kapstok hang. Ik geniet ervan hun humor te zien, want net dat is waar ik ook zelf zo van hou. Eens we binnen in het lokaal zijn, start de volgende drukte: naar het toilet, handen wassen en wachten om naar buiten te gaan. Ik zie mezelf terug van de ene naar de andere kant rennen. In het toilet toon ik de kinderen waar ze een rij kunnen vormen. Ik zie hoe mijn ondersteuning met gebaren werkt, want de beelden tonen hoe de kinderen mijn hand volgen met hun ogen als ik hen naar 1 van de drie toiletten wijs. Tussenin geef ik een kleuter de handdoek in de hand bij de lavabo om alle kinderen te helpen met hun handen afdrogen. Een korte instructie, maar ik zie op de beelden nadien hoe ze trots elk kind zegt dat ze bij haar hun handen kunnen drogen. Ik zie hoe de kinderen daarna een voor een zelfstandig hun handen wassen en afdrogen bij het meisje. Terwijl ik nu en dan naar het toilet terugloop om de file toiletgangers te ondersteunen, ga ik ook naar de kinderen die al klaar staan bij de deur. Ik vertel hen dat ze nog even moeten wachten tot iedereen klaar is. Ik toon hen voor hoe ze ‘blad steen schaar’ kunnen spelen. Opnieuw een korte instructie maar ik zie later op de beelden – als ik al terug bij de toiletrij sta – dat ze met een vijftal duo’s naast elkaar ‘blad steen schaar’ spelen. Even later gaan we met z’n allen rustig naar buiten om het vieruurtje in de zon op te eten.

De videocoach en ikzelf besluiten dat ik me op deze beelden sterk toon in het organiseren van een druk moment op een speelse manier. En ja, we zien ook hoe 1 kind toch niet naar het toilet gaat. Ik moet er even om lachen: dat er ondanks die speelse organisatie toch 1 ontsnapping is 😊 Maar verder tonen de kinderen mij dat de manier waarop ik het moment organiseer voor hen duidelijk en aangenaam is: ze volgen mee, ze weten elk wat hen te doen staat, ze kunnen wachten, … Dit is fijn om te zien!

© 2022 Arteveldehogeschool

En dit maakt me ook meer bewust van mijn eigenheid als begeleidster. Ik vind mezelf eerder een druk persoon, gehaast en soms chaotisch. En ik krijg van collega's soms ook te horen dat ik een bezige bij ben en vaak enthousiast van het een naar het ander loop. Maar net die boodschap doet me ook aan mezelf twijfelen: is dat wel goed zo?

Nu zie ik op de beelden dat de kinderen me bevestigen dat het goed is! Ik kan de waardering voor mijn stijl nu beter laten binnenkomen, vanuit het positief effect voor kinderen die ik op de beelden kon zien: de visuele ondersteuning met gebaren voor de boodschappen die ik breng, het inbrengen van speelse elementen in 'dode' wachtmomenten, … En eigenlijk besef ik nu des te meer – vanuit het denken over wat het voor kinderen betekent - dat ik dit ook echt graag doe: van het ene groepje naar het andere groepje kinderen gaan, hen in gang steken, om hen dan in volle vertrouwen zelf verder te laten doen. Dat is waar ik zo van hou in mijn job!

Artemis, De Marientjes Begeleidster buitenschoolse kinderopvang

1.4 Hanne: "Beelden bevestigen mij in mijn rol als coördinator!"

"Ik ben van betekenis voor de begeleidsters tijdens het samen kijken naar de beelden, ze kunnen iets met mijn feedback."

Ik ben gestart met videocoaching omdat ik meteen het voordeel zag voor onze buitenschoolse opvang. Mijn team kinderbegeleiders doet een schitterende job: elke dag zorgen ze voor een warme ontvangst van de kinderen na schooltijd en ook tijdens de vakantie staan ze paraat met leuke activiteiten. Ik heb een fijn contact met de begeleidsters en wandel vaak binnen in hun groep. Omdat ze functioneren als een goed en zelf organiserend team, zie ik videocoaching als een kans om ook samen na te denken over hoe we (kunnen) werken in onze opvang.

Na het eerste enthousiasme kwamen – eerlijk gezegd – ook wel de eerste twijfels. Hoe maak ik dit haalbaar in combinatie met zoveel andere taken als coördinator? Wat zet ik op beeld in de drukte van een grote groep kinderen? Hoe pak ik de gesprekken aan? Wat als er iets op de beelden staat dat ik niet goed vind? … Ik beslis om met 1 medewerker te starten en ik laat de begeleiders – na informatie over het wat en hoe van videocoaching - zelf kiezen wie dat ziet zitten. We zullen 2 of 3 opnames en gesprekken plannen. Zo is het haalbaar!

De eerste keer filmen was onwennig, ik filmde maar wat. Ook het eerste gesprek vond ik spannend. Maar samen met de begeleidster ben ik gegroeid in videocoaching: samen het perspectief van de kinderen ontdekken in de beelden en over de interactie spreken. Wat goed geholpen heeft is pauzeren, kleine stukjes interactie analyseren en daarbij de focus op de kinderen als startpunt nemen. Ook veel vragen stellen om tot meer bewustzijn van de interactie te komen: wat zie je de kinderen doen, wat doe jij in interactie met de kinderen, waarom doe je dat, wat als … je dit of dat zou doen, enz. Ik ga zeker en vast in op wat goed loopt in de interactie met de kinderen maar ik breng ook aan bod wat voor mij minder goed loopt. Bijvoorbeeld, als de begeleidster op een bepaald moment erg gericht is op organisatie tijdens het uitdelen van het vieruurtje en minder inspeelt op de kinderen, bespreek ik dat ook. Maar ik vergeet daarbij niet het krachtige moment waarin ze actief luistert naar een kind dat een bak lego toont en daarna rustig vertelt dat ze na het eten de bak lego zullen buiten zetten. Dat is maar een kort en

 © 2022 Arteveldehogeschool

vluchtig moment, maar een mooie hefboom om samen te zien wat het betekent om wel in te spelen op de kinderen. “We kijken klein in grootste momenten.”

Ik ben positief verrast dat de begeleidster goed ontvangt wat ik vertel bij de beelden. De vragen helpen haar nadenken, de tijd die ik vrij maak voor gesprek en luisteren wordt gewaardeerd, en ze kan verder aan de slag met de dingen die we bespreken. Het smaakt naar meer!

Het werken met videocoaching heeft me echt deugd gedaan. Het is me nu duidelijk dat mijn rol als coördinator veel meer inhoudt dan enkel organiseren en vertrouwen geven. Ik geef nog steeds veel verantwoordelijkheid, dat blijf ik belangrijk vinden, maar ik heb ook geleerd om aan de hand van de beelden concrete feedback te geven, zowel bekrachtigen maar ook confronteren. En in die rol van feedback geven voel ik me nu ook meer zelfzeker omdat ik dit kan doen in een evenwichtige relatie met de begeleidster.

Hiervoor wandelde ik vaak binnen en zag ik veel gebeuren (heel wat positieve dingen maar soms ook iets wat me tegen de borst stoot) maar konden we de tijd niet nemen om er samen over te praten. Het is ook moeilijk om er achteraf op terug te komen omdat het maar om vluchtige observaties gaat of de kern van de ervaring intussen al verloren is gegaan. Met de videobeelden heb ik de kans om een gesprek voor te bereiden en op een rustig moment samen met de begeleidster terug te kijken naar wat zich afspeelde. En mijn teamleden appreciëren ook dat we samen kijken naar de beelden in plaats van mijn observaties te delen na een ‘ik loop even voorbij in de leefgroep’-passage. We gaan in gesprek met elkaar met de beelden tussen ons in als gedeelde focus: wat is dit krachtig!

Op deze manier ervaren de begeleiders mijn feedback als iets positief en niet als “commentaar op hun werk”, ze waarderen mijn inbreng. Zeker voor herhaling vatbaar!

Hanne, De Marientjes Nieuwpoort Coördinator buitenschoolse opvang

1.5 Silke: “Beelden stellen scherper!”

“Als je weet waarom je het doet, helpt dat echt veel!”

Toen ze vroegen vanuit Infano Ternat wie er wou meedoen met het traject videocoaching, was ik meteen bereid. Ik heb geen schrik om mezelf op beeld te zien! Je kan steeds bijleren, toch? Ik was absoluut niet nerveus voor de opnames: ik ben wie ik ben en de kinderen zijn wie ze zijn. Ik denk ook wel – zonder arrogant te willen overkomen – dat ik redelijk goed ben in wat ik doe. Ik wist wel niet zo goed wat ik kon verwachten voor het eerste coachingsgesprek. Wat zouden de beelden mij leren?

Ik was dus wel benieuwd en ja, misschien ook wel een klein beetje nerveus voor het allereerste coachingsgesprek. Maar het viel heel goed mee. Het was om te beginnen gewoon superleuk om de kinderen te zien. Wat fijn! Ik keek samen met mijn coach klein naar X. die me volgde om zijn mond schoon te maken. Ik zie op het beeld dat ik het initiatief van hem ontvang door een gekke bek te trekken, ik praat tegen hem en veeg zijn mond af. Ik zie ook dat ik hem uitnodig om het doekje in de vuilnisbak te gooien. Als X. van de vuilnisbak terugkomt – achter mijn rug – zien we op het beeld een ongelooflijke smile op zijn gezicht. Zo mooi! We zetten het beeld stil en spoelen terug. We kijken nog eens naar dit mooie fragment en focussen nu ook op datgene wat ik doe om de smile te veroorzaken. Ik weet dat ik

 © 2022 Arteveldehogeschool

durf expressief te zijn, maar als ik nu het effect op beeld zie, weet ik ook weer waarom ik de moeite doe om expressief te zijn en speels om te gaan met de kinderen. Ja, zo wil ik het!

Meteen gonst er een idee door mijn hoofd! Binnen Infano Ternat ben ik bezig om een overgang te maken. Ik ga binnenkort van de buitenschoolse opvang (opvang van schoolkinderen) naar de voorschoolse opvang (opvang van baby's en peuters). Ik ga daar werken als verantwoordelijke van een team. Het zal voor mij een uitdaging zijn om na te denken over visie en bewust met mijn team te communiceren over visie. Hier, vandaag, zie ik op de beelden het effect van wat je doet bij de kinderen en waarom je het dus doet! Ik heb al zin in de tweede opname om nog andere aspecten van mijn visie scherper te stellen!

Ik vind het immers heel belangrijk samen te spelen met de kinderen, zelf speels te zijn. Ik zou het fijn vinden om een opname te hebben van een activiteit maar ik wil ook eens klein kijken naar Y. die heel vaak 'neen' en 'je mag niet' hoort. Is hij werkelijk zo uitdagend en gaat hij over de grens of valt het nog mee? Kortom, ik zie direct een heel aantal mogelijkheden voor dit videocoachingstraject. Ik ben echt blij dat ik spontaan 'JA' heb gezegd want de beelden helpen mij echt om mijn visie scherper te stellen. En dat kan alleen maar goed zijn om dan samen met mijn nieuwe team er voor te gaan!

Silke, IBO Maantje Borchtloombeek

1.6 Stephanie: "Beelden concretiseren!"

"Ik ben een rustig persoon en daar ben ik fier op!"

Voor de eerste opname was ik echt nerveus. "Wat gaat die coach allemaal zeggen?" Ik amuseer me zeker in mijn job en krijg veel liefde van de kinderen maar doe ik het wel goed genoeg? Ik heb nu en dan een gesprek met mijn verantwoordelijke en dan hoor ik vaak: "Goh, Stephanie, jij bent echt rustig bij de kinderen!" Natuurlijk vind ik dat fijn om te horen maar soms vraag ik me af: "Wat doe ik dan precies waardoor ik rustig overkom?" "En is het wel OK voor de kinderen?" "Ben ik niet te rustig?" Tja, allemaal vragen die door mijn hoofd spoken.

Terwijl de vragen nog door mijn hoofd gaan, is de opname al voorbij! Amaai, dat is snel gegaan! "Is het OK?", vraagt de coach. Ja hoor, de kinderen en ik hadden eigenlijk helemaal niet door dat er al gefilmd werd. Ik ben er zeker van dat de opname een goed beeld zal geven van hoe het er werkelijk aan toegaat in de buitenschoolse opvang van Maantje Roosdaal.

Vandaag kijken we samen naar de eerste opname. Ik weet niet zo goed wat ik moet verwachten. Na een aantal minuten zet de coach het beeld stil. Ze vraagt aan mij wat ik zie. Ik vertel dat ik verwonderd ben dat de kinderen zo rustig aan het spelen zijn met de strijkparels. Het is echt gezellig. "Kijk eens goed", zegt de coach. "Hoe komt het dat de kinderen rustig zijn en dat alles zo huiselijk verloopt?" We kijken klein naar de initiatieven van de kinderen en naar de manier hoe ik reageer op die initiatieven. X. vertelt iets over oma en ik zie mezelf kijken, luisteren en ik hoor mezelf vragen stellen. De broer van X. vertelt ook iets. Ik zie mezelf naar hem lachen, hem bevestigen en ik hoor mezelf herhalen wat de broer van X. zegt. Ondertussen komt Y. over mijn schouder kijken. Ik zie op de beelden dat ik hem heb gezien en dat ik rustig mijn hoofd draai in zijn richting.

We benoemen samen alles wat we zien op 1 minuut beeld. Wat fijn om de kinderen te zien genieten van het samen zijn, het samen spelen, het babbelen met mij, het babbelen met elkaar... Ik zie ze bijna

 © 2022 Arteveldehogeschool

letterlijk groeien omdat ik hen zie, met hen praat, hun creaties met de strijkparels bevestig, erop inga etc. Het spel kabbelt rustig verder aan de vierkante tafel in onze opvang. Het lijkt wel alsof we in een gezellige woonkamer zitten. Voor de eerste keer in mijn professionele carrière zie ik wat mijn rust met de kinderen doet. Mijn rust zorgt voor warmte, gezelligheid en een heel fijne band met de kinderen. Ja, de kinderen genieten van mijn rust! Eindelijk zie ik wat er wordt bedoeld met het compliment dat ik vaak hoor. Ik voel dat ik weinig moeite moet doen om zo te zijn maar ik ben vooral heel erg blij met het effect op de kinderen. Vanaf nu zal ik nooit meer onzeker zijn als mensen zeggen tegen mij: “Je bent zo rustig met de kinderen, Stephanie!” Neen, vanaf nu ben ik fier op mijn talent!

Stephanie, IBO Maantje Roosdaal

© 2022 Arteveldehogeschool

2. Voorschoolse opvang

2.1 Stephanie: “Beelden geven vertrouwen”

“Waar is je neusje? Daar is je neusje!”

Ik vind verzorgingsmomenten leuke momenten omdat ze je echt de tijd geven om even met het kindje alleen bezig te zijn. Daarom wil ik dat de kinderen genieten van ieder verzorgingsmoment. Toch moet het natuurlijk ook vooruitgaan met de geit. Er zijn immers veel kindjes én de tijd is kort. Ik vind het niet zo gemakkelijk om rustig te blijven en zelf te genieten van de kinderen tijdens verzorgingsmomenten. Daarom stel ik voor om eens een opname te maken van deze intieme momenten tussen begeleider en kind (methode: kijkdoel bepalen). Wanneer de camera aan het draaien is in het hoekje van de verzorgingsruimte, voel ik mij een beetje gespannen. Niet ieder kindje reageert even enthousiast op mijn signalen. Niet alles loopt zoals ik het had verwacht. Verdorie…

Vandaag kijken we samen naar de opname. Ik weet zeker dat het niet zo goed is gegaan als ik had gehoopt. Waarschijnlijk zal ik te weinig lachen en kan alles wat sfeervoller. Een beetje met een knoop in mijn maag, begin ik te kijken. Na enkele minuten is de knoop al verdwenen. Ik zie en hoor mezelf lachen en ik zie de kinderen genieten. Mijn coach zet het beeld stil (methode: freezen) net op het moment dat ik lach. Het kind kijkt lachend terug naar mij. Ja, ik zie het ook, het is een mooi en sfeervol moment. Vanbinnen ben ik trots. Ja, ik kan de kinderen laten genieten van het verzorgingsmoment. Deze beelden geven me het vertrouwen om verder te doen en te geloven in mezelf. “Vlieg, vlieg, vlieg”, en “rikketik” en “gaan we je kousje afdoen?” en “waar is je neusje? – daar is je neusje?” Neen, neen, dit is niet belachelijk. Dit is wat ik doe! Dit is wat de kinderen fijn vinden! Ik ben echt blij om te zien dat de kinderen genieten van het verzorgingsmoment (beelden geven vertrouwen). Ik voel wel dat ik nog kan groeien in het zingen van verschillende liedjes. Nu zing ik vaak hetzelfde. Ja, ik ben er echt mee bezig want thuis ben ik begonnen met een liedjesboek maken (beelden maken bewust, doen nadenken).

We kijken samen verder naar de beelden en geven leuke commentaar bij de initiatieven van de kinderen. Hoe komt het nu dat alles zo sfeervol verloopt? Ik overloop in mijn hoofd het kijkkader dat ik kreeg van de coach (methode: kijkkaders als achtergrond). Ik zie X. genieten van mijn aanwezigheid, mijn oogcontact en mijn glimlach. Ik hoor ook dat ik een aangename stem heb om tegen hem te praten. Fijn! Ik zie dat Y. zelf aan de slag mag gaan met zijn broek en kousen en dat hij dat leuk vindt. Ik hoor mezelf positief bevestigen. Ik hoor dat ik bij Z. veel benoem omdat ze enthousiast alles in de lucht steekt en me met vragende ogen aankijkt. Bij B. gebruik ik veel ‘zotte’ woordjes en geluiden. Hij schaterlacht. L. daag ik uit om zelf zijn kousen uit te trekken. Hij puft en zweet maar probeert telkens opnieuw. Ja, de beelden doen mij deugd!

Stephanie, ’t Mezennestje Wingene

2.2 Sabrine « Beelden helpen om na te denken! »

“Beelden zeggen immers zoveel meer dan woorden…”

© 2022 Arteveldehogeschool

Vandaag de laatste opname. Vanmorgen wist ik nog niet wat ik zou laten filmen. Een opname van het soepmoment of neen, toch een opname als ik aan het werken ben aan zindelijkheid want daar ben ik nu heel hard mee bezig of… Ik pieker niet langer en beslis om te laten komen wat komt…

De camera – met coach - komt binnen. Op dat moment ben ik net bezig met schilderen. Twee geschilderde handjes op een blaadje. Ik heb verf in een bakje gedaan. De kindjes mogen hun handjes in de verf doppen en dan op het blad dukken. De geschilderde handjes zal ik dan uitknippen voor Moederdag en kleven op een kaartje. Ik hoop dat de mama's blij zullen zijn. Ik vind het belangrijk om nu en dan activiteiten te doen die al voorbereiden op de kleuterklas. Daarom heb ik gevraagd aan de leiding om 's morgens de groep van de oudste peuters te mogen splitsen. Met 6 à 8 kindjes kun je zoveel meer doen dan met 12 à 16. Je kan ook veel beter begeleiden en structureren.

Na de opname kijken we meteen samen naar de beelden en focussen ons op de kinderen (methode: focus op de kinderen). Wat ik tijdens de opname heb gevoeld, wordt op beeld bevestigd. De kinderen zijn betrokken. De activiteit verloopt rustig en sfeervol. Ik vind het tof om te zien dat de kinderen genieten van mijn structuur. Ik vind dat zelf heel belangrijk maar zie nu ook dat ze, zeker bij zo'n schilderactiviteit, daar ook nood aan hebben. Toch begint er ook iets te knagen bij mij. Ik bied dan wel veel structuur maar net daardoor verlies ik een beetje warmte, een beetje kindgerichtheid. Ik zeg het niet tegen de coach maar ik zie dat zij ziet dat ik het zie. Ze stopt de beelden (methode: freezen) en samen bespreken we de fragiele balans tussen ingaan op initiatieven van kinderen, kindgericht zijn en toch structuur bieden tijdens een geleide activiteit. Ik denk na hoe ik in de toekomst kan groeien om én structuur te bieden én toch ook warm en speels te blijven. Ik voel dat ik er nog niet helemaal ben maar ik wil alleszins proberen om die balans beter te vinden (beelden helpen om na te denken).

Het valt mij ook op op de beelden dat tijdens deze manuele activiteit zoveel taal valt. We zingen zelfs met zijn allen een liedje. Super! Omdat de kinderen met niet zoveel zijn, krijgt iedereen taalruimte. Ja, die kleine groepjes werken echt. Je ziet op de beelden dat de kinderen zich echt goed voelen in die kleine groep. Er is veel meer aandacht voor ieder kind tijdens de activiteit en ik kan veel beter begeleiden.

'Mag ik de beelden laten zien aan mijn verantwoordelijke?' vraag ik. Ze vroeg immers enkele weken geleden naar een evaluatie over het werken in kleine groep. Ik was van plan een verslag te maken maar dat zou stom zijn nu ik deze opname heb. Beelden zeggen immers zoveel meer dan woorden…

Sabrine, 't Mezennestje Wingene

2.3 Nadine: "Beelden inspireren!"

"Ja, zo wil ik dat de kinderen woorden leren!"

Hoor de buikjes rammelen… het is bijna etenstijd! Alle kinderen zitten gezellig aan tafel. Nog eventjes, heel eventjes en dan wordt de kar met aardappelen, vlees en groenten binnengereden. Wat zal dat smaken!

Ik wil de kinderen rustig houden en haal mijn groot prentenboek uit de kast. In het prentenboek staan er allerlei foto's en tekeningen van dingen uit de natuurlijke leefomgeving van de kinderen: een bal, een pop, een trein, een huisje en nog zoveel meer. De kinderen kijken graag in het grote prentenboek. Ze herkennen immers heel veel dingen. Ikzelf vind het leuk om met het boek te werken. Op die manier leren

 © 2022 Arteveldehogeschool

de kinderen veel woorden en dat vind ik wel belangrijk. Sommige kinderen kennen bijna alle woordjes, andere kinderen luisteren vooral. De coach komt binnen om te filmen. Ze neemt plaats aan de zijkant met haar rug tegen de verwarming. De kinderen reageren enthousiast op de prenten uit het boek. Het loopt lekker, ik voel me op mijn gemak en ik merk dat de kinderen betrokken zijn. Ik ben blij met de opname en ben nu al benieuwd om samen te kijken.

Vandaag kijken we samen naar de opname van het prentenboek. Toch steeds een beetje spannend. Ah, daar is het prentje van de fiets. We kijken samen (ik en de coach) naar een schitterend moment. Ik toon een prent van een fiets. Ik ben er zeker van dat de meeste kinderen dit woord kennen. Ik hoor mezelf op de beelden vragen: “Wat is dat?” – “Een fiets”, roepen enkele kinderen. Ik bevestig positief. “Ja, een fiets!”. Op het beeld zie je heel mooi twee vingertjes bewegen. Ze wijzen naar de fietsen die nog in de kring op de mat staan. Ik zie mezelf het initiatief van de kinderen ontvangen en naar de kring lopen om de fiets te tonen. “Ja”, hoor ik mezelf zeggen, “goed gezien hoor, daar staan onze fietsen”. O, kijk eens, naar die gezichtjes… Zo aandachtig allemaal. Ik voel een koude rilling op mijn rug…

Meteen voel ik de inspiratie borrelen (beelden inspireren). In de kast liggen ballen. En misschien kan ik ook wel een ballon opblazen? En o ja, ik kan ook nog de autootjes uit de kast halen. “Wie ziet de auto liggen?” “Ja, daar”. Dit wordt ongetwijfeld leuk. Ja, zo wil ik dat de kinderen woorden leren. Dat ze de koppeling kunnen maken met hun leefwereld en dat het woord écht gevisualiseerd wordt! Dat de woorden niet zomaar uit de lucht komen vallen met steeds dezelfde vraag: “Wat is dat?” Neen, de woorden zijn écht aanwezig! Op die manier zal het woord zeker blijven plakken… ook in mijn grote prentenboek!

We eindigen dit coachinggesprek met wild fantaseren (methode: mogen dromen en wensen) over aanbieden van netwerken bij woorden met behulp van objecten. (fiets tonen, wat kunnen we doen met onze fietsjes? – Ja, rijden! Wat rijdt er nog? Een auto! Wie ziet er een auto liggen?...) Tonen, vragen stellen, de kinderen iets laten tonen, uitbreiden, … We verlaten het coachinggesprek allebei met roodblozende wangen van opwinding. (methode: samen leren)

Nadine, ’t Mezennestje, Wingene

2.4 Anoniem : « Beelden doen groeien »

“Het mag af en toe eens wat zotter!”

Vandaag komt de coach voor de tweede keer filmen.... Voor mij is dit toch wel spannender dan de eerste keer. Bij het bekijken van het eerste filmpje ben ik erg geschrokken van mezelf. Ik vond mijn stem heel raar en saai klinken. Dat was even slikken. Ik zeg het ook meteen tegen de coach wanneer ze binnenkomt dat ik daar toch wel mee zat. (methode: mogen ventileren en in dialoog gaan). Ze neemt haar tijd om rustig naar mij te luisteren. Ze slaagt er in om mij niet enkel vanuit ‘niet kunnen’ te doen kijken naar mezelf. Er waren natuurlijk ook toffe dingen te zien op de eerste opname. Zo merkte ik dat ik wel veel taal gebruik naar de kinderen toe. Dat is goed, maar ik mag gerust eens wat meer fantasie uitlokken bij de kinderen. Het mag af en toe eens wat zotter. Alles lijkt nu zo serieus en het zijn toch nog kleine, speelse kadeekes hé.

Terwijl de camera draait, worden de kindjes stilletjes aan wakker uit hun middagdutje. Ik kleedt ze één voor één terug aan. De kindjes die nog aan het wachten zijn en zij die reeds zijn aangekleed lopen een beetje doelloos rond te huppelen. Ik trek even hun aandacht door met mijn handen in de lucht een grote bal te tekenen en die denkbeeldig naar hen te gooien. De kinderen kijken me een beetje verward aan.

 © 2022 Arteveldehogeschool

Een beetje te hoog gegrepen, besef ik plots. Ik haal de zak met echte ballen. De kinderen staan vol belangstelling te wachten wanneer ik met de zak terug in de leefgroep kom. Ik haal de ballen één voor één uit de zak. Leuk om op die manier de spanning bij de kinderen op te bouwen. Ik benoem samen met de kinderen alle kleuren en we zoeken samen of het een grote of een kleine bal is. Liesje gaat op de bal zitten. “Ah, jij gebruikt de bal als een stoel.” En ik glimlach. Er moeten natuurlijk ook nog kindjes verzorgd en aangekleed worden, maar ondertussen wel al leuke dingen gedaan!

Terugkijken doe ik met twee personen aan mijn zijde. Ik heb er bewust voor gekozen om de beelden samen te bekijken met de coach en mijn verantwoordelijke. Het doet deugd om ook de waarderende woorden van mijn verantwoordelijke te horen.
Op de beelden zie ik hoe de kinderen heel erg gefocust zijn op wat ik doe en zeg. Tijdens de verzorging van een meisje met een poesje op haar T-shirt, vraag ik: “Wat doet de poes?”. Een meisje dat achter mij met de bal aan het spelen is, zegt: “Miauw”. Prachtig toch. Je denkt dat je tijdens het verzorgen maar met één kindje bezig bent, maar dat is niet waar. Daar ben ik mij nu echt wel van bewust (beelden maken bewust).

Ik groei als ik zie hoe enthousiast de kinderen reageren op mij en op het spelen met de ballen. Ik zie nu dat het echt werk als ik meer gevarieerd tegen hen spreek, met hoge intonatie en met lage intonatie. O ja, meegaan in hun fantasie is ook leuk – de bal wordt een stoel. Ik ben blij om mezelf zo bezig te zien. Ik ben ook blij met de waardering van mijn verantwoordelijke. Ook zij ziet dat ik mijn best doe om te groeien in expressie en gevarieerd stemgebruik omdat ik dit heel belangrijk vind. Het feit dat zij mij ziet groeien doet mij nog meer groeien! (beelden doen groeien)

XX

2.5 Louisette : « Beelden maken bewust »

“Een echte slok redbull – daar krijg ik vleugels van”

Vandaag heb ik de ‘vroegen’. Voor dag en dauw sta ik paraat om mijn flinke ‘biekes’ te verwelkomen. Ik ben dit gewoon om te doen. Toch is deze ochtend anders dan al de andere ochtenden. Vandaag wordt er voor het eerst gefilmd in de groep. Best wel spannend!

Gelukkig vindt de camera (met coach) het ook zinvol om vroeg uit de veren te kruipen en samen met mij de kinderen te begroeten. De coach neemt ook de tijd om op de mat enkele boekjes voor te lezen. Ik ben heel blij dat de kindjes op die manier kunnen wennen aan een camera in de groep. Ze vinden het leuk. De sfeer zit goed en ik zie dat de kindjes echt zichzelf kunnen zijn.

Mij maakt het niet uit wat er wordt gefilmd. Laat de camera maar draaien. Ik ben wie ik ben en toneel spelen kan ik niet. Enkele kindjes staan op de loopbrug en kijken door het raam. Ze zien een bouwkraan staan een beetje verder op een bouwwerf. Ik ga bij hen staan en kijk met hen mee. Wat er ondertussen achter mijn rug gebeurde?

Het bekijken van de beelden deed mijn mond openvallen en mijn hart vullen van geluk. Op de beelden zag ik wat de kinderen achter mijn rug deden (methode: focus op de kinderen). Terwijl ik met de kindjes op de loopbrug aan het benoemen was wat ze buiten allemaal zagen, kwamen er kindjes achter mij staan om mee te luisteren en mee te genieten van het kijkmoment. Prachtig! Dat had ik niet verwacht.

© 2022 Arteveldehogeschool

Je denkt dat de kindjes die niet bij de activiteit betrokken zijn, gewoon aan het spelen zijn en niet mee zijn met het verhaal. Toch zijn ze erbij betrokken. Dit vind ik zeer verhelderend en is na al die jaren dat ik werkzaam ben in de kinderopvang een nieuw deugddoend inzicht: een echte slok redbull (beelden maken bewust). Daar krijg ik vleugels van.

Tijdens dit fragment had ik voornamelijk de leiding over de activiteit. De volgende keer zou ik heel graag hebben dat er een spel waarin de kinderen meer de leiding nemen, gefilmd wordt (methode: kijkdoel bepalen). Ik ben echt benieuwd hoe ze dan zullen reageren op elkaar en ook op mij. Ik kijk er al naar uit.

Louisette, Fabeltjesland Dendermonde

2.6 Siska : « Beelden doen spreken & inspireren! »

“ Ik wil kinderen kind laten zijn.”

Ik bekijk samen met de videocoach de beelden van de tweede video-opname in mijn leefgroep. Ik bekijk ze rustig. Ik voel dat de coach met me meekijkt maar mij de tijd geeft om alles te laten binnenkomen. Plots is me iets duidelijk als ik de beelden zie: “Weet je waar ik me nu aan erger? Aan het geluid van die schommel in het groepje langs ons.” Ik erger me aan de drukte en de vele geluiden. Ik kan me hier niet door concentreren. De videocoach laat me vertellen (methode: ventileren) en ik geef na een tijdje ook aan dat ik denk dat de kinderen dit ook niet fijn vinden en ook geen rust kunnen vinden op die manier (methode: focus op de kinderen). De videocoach vraagt me waar ik dit zie op de beelden en we bekijken samen het fragment opnieuw. We zien mooie momenten waarin ik merk dat de kinderen zelf initiatieven nemen om iets te ondernemen (bijv. ze beginnen op tafel te trommelen in afwachting van de soep en ze doen elkaar daarbij na en versterken elkaar). Ik zie dat ik vooral de routine van het soepmoment volg maar we bekijken ook mooie interacties waarin ik de kinderen volg in hun initiatief (ik bied de nodige veiligheid als er een kindje huilt, ik ga in op hun initiatief om de slabbetjes van tafel te schuiven, …). En toch blijf ik me ergeren aan de drukte rondom.

De videocoach geeft aan dat we samen niet het mandaat hebben om de ruimte te veranderen maar vraagt van hieruit naar mijn dromen en wensen (methode: wensen en dromen). Ik begin honderduit te vertellen (beelden doen spreken) over hoe ik ervan droom om in een rustige ruimte helemaal mijn eigen ding te kunnen doen. Ik vind rust zo belangrijk voor mij en voor de kinderen. In deze ruimte heb ik vaak het gevoel dat er overal lawaai is, dat alles steeds netjes moet blijven, dat collega’s steeds mee over mijn schouder kijken, … Ik wil eigenlijk gewoon graag eens mijn eigen ding doen met de kinderen, en de kinderen zo écht ruimte geven (niet alleen letterlijk maar ook op een figuurlijke manier dan)! Het doet me denken aan hoe we thuis op zondag de routine ook eens laten varen en hoe “zalig” het dan is om te ontdekken waartoe je kinderen allemaal in staat zijn, dingen die je anders niet ziet in de dagelijkse routine. Ja, dat zou ik hier in mijn werk ook eens meer willen doen: de routine los laten en de kinderen gewoon laten doen, en samen de rust vinden om helemaal ons ding te doen. Ik begin te glunderen en wordt helemaal vrolijk van deze gedachte (beelden laten glunderen). De videocoach is ook enthousiast om te horen hoe ik mijn eigen visie zo mooi onder woorden kan brengen (beelden doen denken).

© 2022 Arteveldehogeschool

We besluiten de volgende keer een beeld te nemen van een vrije activiteit waarin de kinderen zoveel mogelijk hun ding kunnen doen en we rustig afgesloten zitten van de andere groepen. We zoeken samen naar praktische haalbaarheid voor deze opname.

De opname verloopt vlot en ik zie op de beelden tijdens het gesprek hoe de kinderen zelf mooi op verkenning gaan met autootjes. Ik zie hoe L. me continu nazegt (iets wat ik op het moment zelf niet had gezien). Ik zie hoe P. en M. samen “brrr” zeggen als ze hun auto’s parkeren. Ik zit er bij, het is rustig en ik laat hen spelen. Ik speel mee op andere momenten en we lachen samen. Ik geniet ervan om dit te zien gebeuren en geef aan dat die rust zoveel heeft mogelijk gemaakt. De videocoach vraagt me hoe ik dit wil meenemen in mijn dagelijkse praktijk, ook wanneer het druk is. Ik wil hier rustig verder over nadenken (beelden doen denken) maar besluit alvast met het formuleren van een eigen missie (beelden inspireren): “ik wil kinderen zoveel mogelijk kind laten zijn en hen zoveel mogelijk de keuze laten in elke activiteit die we doen!”.

Siska, Kindervilla Waregem

2.7 Liesbeth : « Beelden leren loslaten en maken bewust! »

“ Anders in mijn zijn en in mijn denken.”

In het eerste gesprek met de videocoach bekijken we samen de opname waarin ik met de kinderen een boekje lees op de mat. Ik ben onder de indruk van wat ik allemaal op de beelden zie. Ik zie vooral eerst hoe ik het boekje voorlees (mijn stem klinkt toch anders dan ik dacht) en hoe ik zoveel mogelijk dierengeluiden maak voor de kinderen.

Even verderop in het beeld begin ik spontaan te lachen. De videocoach zet het beeld stil (methode: freezen) en vraagt me waarom ik plezier heb. Ik vertel hoe ik opmerk dat L., die op mijn schoot zit, haar tong uitsteekt net als er in het boek een prent staat van een poes die haar tong uitsteekt. Ik had dit tijdens de activiteit niet gezien en geniet om dit nu te zien. De videocoach nodigt me uit om te kijken wat ik nog bij de kinderen zie gebeuren (methode: kijken naar de kinderen). We bekijken de beelden opnieuw (methode: herkijken) en ik zie en hoor hoe sommige kinderen mee dierengeluiden maken met mij, hoe andere kinderen de blaadjes in het boek aanraken en proberen om te draaien, enz. In gesprek komen we er toe dat ik dit tijdens het filmen niet zag omdat ik vooral bezig was met het organiseren van de activiteit. Ik vind het erg belangrijk dat de kinderen iets bijleren (bijv. de namen van de dieren, de dierengeluiden). Bovendien hou ik graag de dingen onder controle als begeleidster, net omdat ik het mijn taak vind om hen dingen aan te leren. Maar ik zie hier nu op het beeld waar de kinderen nog van genieten of nood aan hebben bij het lezen in een boekje (bijv. blaadjes draaien, zelf geluiden maken, dingen nadoen, …). En uiteraard wil ik daar ook zoveel mogelijk rekening mee houden, dat is immers de visie van onze organisatie ‘inspelen op de kindbehoeften’.

In het gesprek met de videocoach besef ik dat die combinatie van beide benaderingen niet evident is: kinderen dingen willen aanleren en ook inspelen op hun behoeften (beelden maken bewust). Ik voel onmiddellijk veel zin om deze activiteit nog eens over te doen, rekening houdende met wat ik nu gezien heb (beelden geven goesting). Ik wil het iets minder zelf in de hand houden omdat ik merk dat de kinderen ook zelf initiatieven nemen. Ik vind dit best wel spannend want weet niet goed wat er dan zal gebeuren, maar dat kunnen we dan achteraf bekijken (beelden leren loslaten). Dat wordt dan ook mijn kijkdoel voor de volgende keer (methode: kijkdoel). Dus, ik ga er voor!

© 2022 Arteveldehogeschool

Voor de tweede opname zit ik terug met de kinderen op de mat. Ik heb veel verschillende boekjes op de mat gelegd. De kinderen gaan er zelf naar toe en ik laat hen de boekjes verkennen. Ikzelf zit na een poosje vooral aan de zijlijn terwijl de kinderen naarstig bezig zijn.

Tijdens het bekijken van de beelden merk ik hoe de kinderen elk op hun manier de boekjes benaderen. De een wil vooral blaadjes draaien, de ander kijkt vooral naar de prenten in het boek. Nog twee andere kindjes zoeken elkaar op om iets te tonen in hun boekje. We bekijken dit erg nauwkeurig op de beelden voor elk kind afzonderlijk (methode: klein kijken naar kinderen). Dat is erg boeiend om te zien, hoe ze elk zo intens bezig zijn en ze dus ook elk hun eigen noden hebben in het verkennen van de boekjes (methode: kijkkader in de interactie).

De videocoach vraagt me hoe ik me er bij voel als ik dit zie (methode: dialoog en ventileren). Ik vertel dat ik me op het moment zelf wat ongemakkelijk voelde toen de kinderen zelf bezig waren met de boekjes en ik eerder aan de kant zat. Wat is dan nog mijn rol als begeleidster? De videocoach geeft aan dat ze ervan overtuigd is dat mijn rol in deze activiteit erg belangrijk is en ze daagt me uit om nog eens opnieuw te kijken vanuit dat perspectief. We herbekijken de beelden (methode: herbekijken & kijkdoel) en kijken naar de link tussen alle kleine initiatieven bij de kinderen en mezelf (methode: klein kijken). Ik zie hoe D. eerst tussen mijn benen blijft zitten en pas daarna – nadat ik haar voldoende veiligheid en nabijheid heb geboden - na een tijdje weg kruipt om zelf een boekje te halen. Ik zie hoe N. zich naar mij draait, naar mij opkijkt en wijst op zijn boekje, en hoe ik reageer door het woord “dat is een koe, beeuu” te benoemen. Daarna bladert hij verder in zijn boekje omdat hij nu ook verder kan na mijn tussenkomst. Ik zie ook hoe M. op het moment van mijn dierengeluid mee opkijkt en me nazegt in zichzelf, en daarna terug in zijn boekje verder bladert. Als ik F. een boekje geef, zie ik nu op de beelden dat P. ook een boekje neemt om aan F. te geven. Op dat moment dacht ik dat hij met het boekje zou slaan en riep ik om veiligheidsredenen “neen, niet slaan” maar nu zie ik dat hij me eigenlijk wou nadoen. En K. komt op het einde van het fragment naar me toe om me te vragen het boekje voor te lezen.

De videocoach herinnert me aan mijn doel ‘evenwicht vinden tussen controle houden, dingen aanleren en openstaan voor hun behoeften’. Vanuit de beelden zien we nu hoe ik dat evenwicht hier vind. Ja, ik zie heel duidelijk dat ik een belangrijke ondersteunende rol heb bij de kinderen ook al zijn ze zelf volop bezig met hun eigen verkenning van de boekjes. Ik zie hier dat de kinderen elk op hun eigen tempo tot bij mij komen en zo veel bijleren op het moment dat het hen past.

We ronden het gesprek af en de coach vraagt hoe het gesprek was. Ik blijf over met het gevoel van “Het kan altijd beter, ja dat is waar, maar eigenlijk zijn we wel goed bezig hier.” Door goed stil te staan bij de beelden, speelt die film zich achteraf als het ware terug af in je hoofd en denk je er weer terug over na. Ik heb het gevoel dat ik in mijn hoofd meer bezig ben met de dingen die ik doe. (beelden maken bewust). Ik denk ook minder vooraf na over wat IK ga doen (beelden leren loslaten) maar denk veel meer aan “hoe zal het voor de kinderen zijn”. Ik sta daar meer bij stil. “Ik ben anders in mijn zijn en in mijn denken tijdens het werk”.

Liesbeth, Kindervilla Waregem

2.8 Liesbeth : « Beelden doen deugd, geven goesting en laten her-voelen! »

“Slagroom: neen, nooit meer!… Slagroom: ja, nog een keer!”

© 2022 Arteveldehogeschool

VOOR HET FILMEN

Vandaag komt de videocoach voor een vierde keer een opname maken. Ik heb zelf vooraf goed nagedacht over wat ik graag op beeld wil zien. In de vorige opname zag ik duidelijk dat de kinderen aangetrokken zijn door de grote spiegels die tegen onze muur hangen. En ik wil deze keer de kinderen eens helemaal hun gang laten gaan, hen laten 'schitteren'. Daarom zal ik hen laten experimenteren met slagroom op de spiegels. Dit wordt dé activiteit van het jaar.

Ik bereid me goed voor: ik leg overal plastiek in de ruimte, doe alle kinderen een schortje aan en pak ze hiermee in van kop tot teen (het zijn precies kleurrijke kleine kaboutertjes!), zet het materiaal al klaar om na de activiteit op te ruimen, … Ik laat niets aan het toeval over want ik wil dat de kinderen écht een fijne tijd beleven.

TIJDENS HET FILMEN

Ik neem de bus slagroom en spuit een lange streep slagroom op de spiegel. Alle kinderen blijven stil neer zitten. Geen enkel kind gaat naar de spiegel. Ik zet een paar kindjes recht aan de houten leuning voor de spiegel en toon voor hoe ze met hun vinger door de slagroom kunnen gaan. Maar nog steeds weinig reactie en 1 kindje begint zelfs te wenen. Ik probeer allerlei dingen: de slagroom op de mat spuiten in plaats van op de spiegel, voortonen dat ze ook kunnen proeven van de slagroom, tekeningen maken in de slagroom en erbij vertellen, enz. Maar op geen enkel moment breekt het grote slagroomfeest, waar ik zo op had gehoopt, los. Ik begin me op te winden. Intussen vraag ik mijn collega nog twee andere kinderen te halen om mee te doen, misschien vinden die het wel leuk en tonen zij het voorbeeld. Maar helaas, ook zij blijven eerder rustig zitten en rondkijken. Ik besluit dan maar om na een goeie tien minuten af te ronden … in mineur, wat mij betreft.

De coach merkt mijn ontgoocheling, die ik niet kan verbergen, op en vraagt of ik nog een extra opname wil om het traject met een goed gevoel af te ronden. Ik ken de coach nu al goed en ben dus eerlijk als ik zeg dat ik niet tevreden ben. Net op dat moment kruipen twee kindjes naar de emmer water die ik heb klaargezet om de slagroomactiviteit op te ruimen. Ze tonen interesse voor het water en ik begin met hen het water te ontdekken. Het is een aangenaam moment: wij met ons drie, samen rond de emmer, de spons op en neer, het dopje van de slagroombus wordt een bekertje… De kinderen tonen veel interesse voor het water, … leuk! Zo kan ik dit opnamemoment nog met een positief gevoel afronden.

NA HET FILMEN

Een drietal weken later hebben de videocoach en ik een afspraak voor een gesprek. Omwille van verbouwingen moeten we dit gesprek doen in het bureau van de verantwoordelijke. Bij het binnenkomen vraagt de verantwoordelijke of ze nog slagroom moet bestellen. "Neen, neen, het was totaal geen succes", zeg ik beslist. "Ik wou dé activiteit van het jaar organiseren maar het werd een mislukking."

De videocoach vraagt me welke beelden ik wil terugzien. Ik geef aan dat ik toch wil starten met de opname van de slagroom om dan positief te kunnen eindigen met de wateractiviteit.

© 2022 Arteveldehogeschool

Tijdens het terugkijken zet de videocoach al snel de videobeelden stil (methode: freezen). Ik zie hoe X. onmiddellijk naar de slagroombus kijkt op het moment dat die geluid maakt als ik spuit op de spiegel. Hij is onder de indruk van het geluid. De videocoach vraagt me telkens wat ik zie gebeuren bij de kinderen (methode: kijken vanuit de kinderen). Ik kijk niet meer naar mezelf en merk op de beelden hoe een kindje geboeid kijkt naar de spiegel en nauwkeurig meevolgt van links naar rechts als ik een lange streep met slagroom maak op de spiegel. Oh, en een beetje verder op beeld zie ik hoe Y., die normaal nog niet zo vlot kruipt, enorm veel moeite doet om achter mijn rug te kruipen in de richting van de bus slagroom en vol interesse met zijn vingers voelt aan de rand van de spuitkop. Die stekeltjes lijken hem enorm te interesseren. “Jammer, ik had dit niet gezien maar ik geniet ervan nu op beeld te zien hoe geïnteresseerd ze zijn. De activiteit is toch fijner dan ik toen dacht.” Ik hoor mezelf op de beelden vaak ontgoocheld zeggen “is het niet leuk?”, maar nu zie ik: “jawel, het is leuk!”. Amai, ik had het niet verwacht, maar deze beelden doen me de activiteit helemaal anders beleven. Ik her-voel en merk nu de interesse van de kinderen, wat me enorm veel plezier doet. Deze beelden doen deugd en geven goesting om het nog eens opnieuw te proberen. Dan zal ik de slagroom aanbieden zonder veel verwachting maar zal ik vooral letten op de signalen van de kinderen en hun interesses.

De videocoach vraagt of ik het traject nu met een goed gevoel kan afronden: “Ja, zeker! Ik ben echt wijzer geworden uit dit terugkijkgesprek.” De videocoach geeft aan dat ze zelf ook veel voldoening haalt uit het boeiend gesprek dat we samen hebben, en er zelf veel uit leert (methode: in dialoog, samen leren). Ze vertelt een verhaal over hoe wij als volwassenen ook niet altijd onmiddellijk razend enthousiast zijn als we een nieuwe ervaring opdoen en misschien eerst een beetje onder de indruk kunnen zijn. Ze vertelt het verhaal van het bezoek aan de kathedraal van Chartres. Ze werd eerst stil, was onder de indruk maar in de auto op weg naar huis vertelde ze dolenthousiast over de ervaring. Ik herken ditzelfde gevoel op het beeld.

We besluiten dat mijn verwachting voor de activiteit anders lag dan voor de kinderen. Ik had een kliederboel verwacht, veel beeldend experimenteren. Maar voor de kinderen was de activiteit eerder de bus slagroom in al zijn facetten ontdekken (Wat zit er in? Hoe werkt het? Van waar komt het geluid? …). De videocoach vraagt of ik een paar foto’s wil halen uit de opname. Ja, dit is fijn om aan de ouders te tonen. “Ik had nu niets verteld aan de ouders over de activiteit omdat ik toen vond dat ze mislukt was, maar nu wil ik hen tonen hoe geïnteresseerd hun kinderen wel zijn in de bus met slagroom op zich (het geluid, de spuitkop, …) en hoe ze die helemaal verkenden omdat die nieuw was voor hen. Ik ben fier op de foto’s die we uit de opname selecteren. De beelden van de activiteit met water bekijken we niet meer … en o ja, bij het naar buiten gaan zeg ik nog tegen de verantwoordelijke: “Bestel toch maar nog een bus slagroom!”

Liesbeth, Kindervilla Waregem

© 2022 Arteveldehogeschool

3. Kleuteronderwijs

3.1 Laura: “Beelden geven me concrete aanknopingspunten!”

“De beelden laten me zien hoe de kinderen de situatie hebben beleefd. Daardoor heb ik een beter zicht op wat goed en minder goed is gelopen. Hier kan ik mee verder als stagiair!”

Ik ben gek op kleuters en ik wil graag een goede kleuterjuf worden. Ik zet alles op alles om een goede stage te lopen en benut alle kansen om bij te leren, zo ook videocoaching.

Ik bespreek met de docent (videocoach) een voorleesmoment. Dat doe ik graag, ik speel toneel en ben hier goed in! Spannend wel, want er waren veel kleuters en ik kende hen nog niet zo goed. Ik had het voorlezen grondig voorbereid en had er nadien een goed gevoel bij. Ik hoop dan ook op de beelden te zien dat de kleuters genieten en het dus een “succesverhaal” is.

Tijdens de videocoaching kijk ik in eerste instantie naar mezelf: hoe spreek ik, voer ik de correcte voorbereiding uit, … Ik ben fier want ik lees goed voor: intonatie, mimiek, woordgebruik, vragen om de kleuters aan het denken te zetten, enz. Net zoals ik het wou! Maar tijdens de videocoaching zetten we het beeld ook regelmatig stil. Dat laat me toe om – in tweede instantie - ook te kijken hoe de kleuters het verhaal beleven. Dat is iets wat ik toen niet goed in de gaten had omdat ik helemaal opging in het verhaal. Ik zie een aantal kleuters meedoen in mijn ‘script’: meekijken, mee luisteren, antwoorden op de vragen. Ik zie echter ook een aantal kleuters het verhaal op een andere manier beleven: naar buiten wijzen om de link te leggen met wat in het verhaal aan bod komt, springen als er een enthousiaste wending is, dichterbij schuiven om een prent te zien, … Ik zie dat ik niet op die signalen reageer, of dat ik vraag om stil te blijven zitten en te luisteren. Ik interpreteerde dat als ‘niet mee doen’ maar nu zie ik dat ze op een andere manier meedoen dan ik voor ogen had. Ik neem me voor om in het vervolg aandacht te hebben voor de vele verschillende reacties van kleuters.

Op het einde van het filmfragment zie ik dat ik plots wel spontaan in ga op een reactie van een kleuter: ze zegt iets, ik reageer met een gekke mimiek, en ze lacht terug. Een mooi moment! Wanneer ik lesvoorbereidingen maak voor stage, bereid ik die uiteraard zo duidelijk mogelijk voor. Maar nu zie ik dat je niet op alles kan voorbereid zijn omdat er soms onverwachte wendingen zijn. Als je daar gepast, 'onvoorbereid' en speels op kunt reageren, dan creëer je een waaw-effect bij de kleuters. Dit moment zag ik heel mooi in het filmpje terugkomen, het toverde een grote glimlach op mijn gezicht. En het zijn net die kleine dingen die mij elke dag weer motiveren om samen met die kleine gasten de wereld te ontdekken!

Dit is helemaal anders dan als iemand zou vragen “hoe was het op stage vandaag?” (dan zeg ik meestal ‘goed’ of ‘minder goed’). Na de videocoaching kan ik echt zien en zeggen: “dat en dat was goed, en dat en dat was minder”. Dit is echt goed voor studenten: je ziet jezelf bezig maar ook de reacties bij de kinderen. Je kan zo veel beter feedback aanvaarden. Ik ben nu meer bewust van mezelf en zie waar ik kan groeien!

Laura, Arteveldehogeschool Studente kleuteronderwijs

© 2022 Arteveldehogeschool

3.2 Anniek: “Beelden maken bewust én bevestigen!”

“Ik ben een bewustere juf geworden en ik zie op de beelden dat ik dit nog altijd graag doe!”

Tijdens de tweede opname maken we beelden van de praatronde tijdens het onthaalmoment. Het is extra spannend want Klasse filmt de opname en het coachingsgesprek. We kijken samen naar de beelden en focussen op het kijken naar de kinderen. We zijn beiden enorm verrast van de reactie van een paar kinderen na de praatronde. Een paar kinderen gaan rechtstaan en uiten hun frustraties. We zetten het beeld stil (freezen en terugspoelen). Ik besef dat dit niet de eerste keer is. Ik word mij ervan bewust dat het vaak dezelfde kinderen zijn die gekozen worden om te praten. Het zijn vooral de kinderen die al goed kunnen praten en sociaal zijn die gekozen worden. Ik zie nu op beeld duidelijk dat ook de andere kinderen eens aan de beurt willen komen. Ik laat de kinderen kiezen maar daardoor krijgt niet iedereen spreekkansen. Ik zie in dat dit niet ok is, dat de meest kwetsbare kinderen (anderstalig of minder sociaal) zo geen kansen genoeg krijgen. Ik wil dit heel graag aanpakken. We denken samen na hoe ik de kinderen toch kan laten kiezen maar hoe ik het kiezen kan sturen zodat ook alle kinderen spreekkansen krijgen. Ik zoek hoe ik dit visueel duidelijk kan maken. (Focus op het kijken naar kinderen, beelden zetten aan tot kritisch nadenken, beelden maken bewust, zin in actie volgt.)

Tijdens het derde coachingsgesprek vertel ik over de veranderingen m.b.t de praatronde. Ikzelf ervaar de veranderingen alvast als positief omdat de kinderen geen ongenoegen meer uiten. Ik kan nu aan de kinderen (visueel) duidelijk maken wie er al aan de beurt is gekomen om te vertellen en wie er binnenkort nog aan de beurt komt. Ze reageren aanvaardend hierop. Ik vind het goed dat ik dit op beeld heb gezien anders zou ik hier nooit iets mee gedaan hebben. Ik ga daar nu ook in de toekomst bij andere momenten op letten. Bij routines zoals koek en fruit of overgangsmomenten zal ik hier meer aandacht voor hebben en over nadenken. “Is dit nog wel zinvol dat dit op deze manier verloopt? Dat heb ik toch wel daaraan mee opgepikt.” (Zien van signalen die je anders niet ziet. Beelden zetten aan tot nadenken, dingen in vraag stellen, werkt als professionalisering)

Ik ervaar het kijkkader als verrijkend om te kijken naar de beelden en te focussen op de kinderen. Zo bekijk ik het klasgebeuren meer vanuit het perspectief van de kinderen. (focus op het kijken naar kinderen)

Anniek, GILKO Merelbeke

3.3 Lora: “Beelden doen me kijken naar wat goed loopt!”

“Als je ziet wat het effect is, word je gewoon meer zelfzeker!”

Ik heb vaak de indruk dat het een chaos is in mijn klas. Ik vind het superfijn om kinderen te prikkelen, hen uit te dagen maar het lijkt soms allemaal wat veel. Ja, natuurlijk kunnen ze bouwen met de blokken in de bouwhoek of rijden met de auto’s in de kring en natuurlijk kunnen de kinderen ook kiezen om iets te maken met klei of te schrijven met krijt op de bordtafel. En o ja, ook de poppenhoek moet natuurlijk open en lang leve de muziekhoek waar ze muziek kunnen maken en als een echte ‘star’ voor de micro kunnen staan. En uiteraard bied ik de kinderen ook nog iets ‘speciaals’ aan. Wie wil er verven? Of wie wil een mannetje tekenen voor mij? Kortom, tijdens het vrij spel heb ik vaak de indruk dat ik handen te kort kom...

© 2022 Arteveldehogeschool

’s Avonds begin ik dan te piekeren. Is dit wel de goeie manier? Moet ik zoveel aanbieden? En moet ik per se ook nog verven of puzzelen of... Zou het niet beter zijn om mee te spelen met de kinderen en meer overzicht te hebben over mijn klas? Zou het niet beter zijn om minder energie te stoppen in het begeleiden van kinderen en gewoon met de speelflow mee te gaan? Dit dilemma maakt me een beetje onzeker...

Ik was dan ook heel benieuwd om de beelden te zien! Ik was meteen gecharmeerd door wat ik de kinderen zag doen en na enkele minuten, zette de videocoach de beelden stop. Het beeld stopte net op een moment dat ik bezig was met Y. aan de tafel. Y. volgde al mijn bewegingen met zijn ogen, hij imiteerde mijn klanken en was oprecht ontzettend blij toen ik hem positief bevestigde. Wat was dit mooi om te zien! Y. was echt aan het genieten van ‘ons’ momentje samen. Toen ik hem toonde hoe je een potlood kunt vasthouden, deed hij alle moeite van de wereld om het goed te doen. Zijn ogen en zijn samengeperste lippen op de beelden, vertelden veel meer dan 1000 woorden.

Ondertussen zag ik – net als een vlieg in mijn klas – de andere kinderen spelen terwijl ik met Y. bezig was. Er was helemaal geen chaos te zien, wel gezellige drukte. Kinderen fladderden van hoek naar hoek, speelden hun spel en genoten van het samenspelen en samenzijn. Ja, er was ook een conflict te zien op de beelden want soms lukt het samenspelen nog niet zo goed, maar ook dat is groeien! Ja, de beelden hebben me echt wel geholpen, om meer zelfzeker in mijn klas te staan.

Lora, 1ste kleuterklas, ’t Fort in Kortrijk

3.4 Elke: “Beelden zijn een derde oog!

“Wat fijn dat ik dit ook kan zien!”

Tik tak, tik tak... Het lijkt een beetje nostalgie maar ik hou nog steeds van Tiktak. Ik vind het zelf leuk om te doen maar ik merk ook dat de kinderen genieten van dit moment. Vandaag is het weer Tiktaktijd! De videocoach komt net filmen. Is het wel een goed idee om dit te filmen? De kinderen zitten immers neer gedurende de activiteit en zal ik niet heel de tijd in beeld zijn? Maar een glimlach en een knipoog stelt mij gerust. We zullen wel zien...

Toeme, natuurlijk werkt net vandaag mijn muziek niet mee. Dan maar via de computer... Ok, loslaten, Elke, en dat doe ik: het is wat het is. Ik spring op en neer met de dolfijn, verstop een visje onder bekers, teken een grote vis op een bord... Kortom, ik dompel me helemaal onder in mijn Tiktaksessie. Natuurlijk zie ik de kinderen genieten en kijken en uiteraard hoor ik hen woorden gebruiken maar ik heb toch het gevoel dat ik ook veel bezig ben met de synchronisatie en de activiteit an sich.

Ik ben dan ook heel benieuwd om de beelden te zien. Wat fijn om hun verwondering te zien, hun opengesperde mondjes en stralende ogen. Lang leve Tiktak! Maar ik ben ook geweldig verrast. X. die anderstalig is en weinig Nederlands spreekt, wijst naar een oranje T-shirt terwijl ik mezelf hoor vragen “Welk kleurtje is dit?” terwijl ik een oranje vis in de lucht houd. Ja, nu zie ik dat hij weet welk kleur het is! Super. Hij kent misschien het Nederlands woord nog niet maar kent wel het begrip. Ik voel dat ik in mijn hoofd mijn oordeel over X. aan het bijstellen ben. Wat verder op de beelden zie ik hem ook zwembewegingen maken bij de grote vis. Het ontroert mij. X. is een druk kind en soms is het niet zo gemakkelijk om telkens vanuit het positieve te kijken maar nu zie ik zoveel potentieel.

 © 2022 Arteveldehogeschool

Natuurlijk hoor ik diegenen die het hardst roepen terwijl ik bezig ben met de Tiktaksessie. Maar nu zie ik wie nog betrokken is, wie nog meedenkt. De beelden zorgen ervoor dat ik nog meer geloof in het concept van Tiktak! Misschien kan ik nog meer halen uit mijn nabespreking? Misschien moet ik minder naar woorden vragen maar meer naar ervaringen? Misschien moet ik nog meer non-verbale taal bevestigen? Op die manier zie ik niet alleen die kinderen die het woord roepen tijdens de sessie maar zie ik ook X. die zo mooi toont dat hij helemaal mee is. Dankjewel derde oog!

Elke, 1ste kleuterklas, 't Fort in Kortrijk

3.5 Anneke: "Beelden vertellen mij wie ik ben!"

"Mijn 'persoonlijke ik' is niet alleen merkbaar onder volwassenen maar ook onder kinderen."

Door 'klein te kijken' en te 'freezen' tijdens het spelen van memory ontdekten we samen een heel erg mooi moment. Ik speel samen met twee kinderen een memoryspel. Het meisje is ouder (derde kleuter), de jongen is jonger (net tweede kleuter). De jongen wou met de kaartjes een toren bouwen en niet echt het spelletje spelen. Ik speel hier heel expressief op in. De jongen begint dan toch te zoeken. Ik word tijdens het spel spelen weggeroepen door een andere kleuter die mijn begeleiding nodig heeft. Ik ben heel benieuwd om nu op beeld te zien wat de kinderen doen terwijl ik even weg ben. Ik zie dat het oudere meisje mijn rol als spelbegeleider overneemt: de jongen wou iets anders doen maar het meisje stuurt bij door de afspraken te herhalen. De jongen stuurt zichzelf bij. Dit beeld vertedert mij. Ik zie hoe de kinderen samen spelen, samen ontwikkelen en omgaan met de autonomie. (kijkkader VerBEELDing). Ik vind dit heel leuk want dit is ook 'ons visie van de school: dat de oudsten de jongsten helpen, je ziet dat dit ook zijn vruchten afwerpt'. Super om te zien! Zo kunnen de kinderen zelf iets betekenen voor een ander. (Beelden brengen gedeelde visie naar boven)

Toen de coach voor de tweede keer kwam filmen, vonden toevallig ook conflictmomenten plaats. Tijdens het coachingsgesprek stelde de beeldcoach voor om ook deze momenten te bekijken. Ik vond dit een goed idee. We kijken naar de conflicten tussen de kinderen en mijn reacties hierop. De beeldcoach zet stil en vraagt wat ik zie. Ik zie kinderen vol emotie: boos, ontevreden, van kop tot teen, met en zonder woorden. Ik ga op hun hoogte zitten, dicht bij hen, ik hou hen vast en ik laat hen beurtelings aan het woord, ik luister naar hun beleving, probeer hen te begrijpen, stimuleer hen om elkaar te begrijpen, toon aandacht voor de gevoelens, onderhandel, maak afspraken en herhaal. Ik zie de kinderen mijn lichamelijk contact ontvangen en hier positief op reageren, ze kijken naar mij en luisteren, ze vertellen vol emotie hun beleving, ik zie ze op beeld geleidelijk aan rustiger worden, ik zie ze echt bedaren. We zien zo duidelijk dat de kinderen deze manier van conflicthantering enorm appreciëren. De beeldcoach waardeert en complimenteert mij hiervoor.

Voor mij lijkt het allemaal evident maar blijkbaar is dit toch niet zo vanzelfsprekend. (Beelden doen deugd. Beelden zetten mij in mijn kracht) Ik ben zelf heel erg verwonderd om vast te stellen dat uit de beelden hetzelfde komt als wat ik op een functioneringsgesprek hoor of van collega's. Zij zeggen mij dat ik iemand ben die graag conflicten uitpraat, graag de groep bij elkaar houdt. Ik besefte niet van mezelf dat ik ook bij de kleuters diezelfde 'rol' inneem. Onder collega's was ik mij hier wel van bewust maar niet als leerkracht in de klas. Ik ben een harmoniebrenger (ZELFBEWUSTZIJN wordt VERRASSEND groter! Beelden helpen concretiseren waar je goed in bent! Beelden doen je schitteren)

Anneke, De Boomhut, De Pinte

© 2022 Arteveldehogeschool

3.6 Veronique: “Beelden maken mij sterker!”

“Je zou zo af en toe eens een vlieg moeten zijn in je eigen klas om op afstand te kijken naar jezelf en de kinderen”

Ik ga na het eerste coachingsgesprek met een goed gevoel naar buiten, ik vond het aangenaam en besef “je leert er inderdaad ook wel uit”. Het kijken naar de beelden zet mij aan tot nadenken. Het maakt mij bewuster van de kinderen en van mijn eigen reacties. Ik zie sterktes in mijn eigen interacties en ook groeikansen in interactie met de jonge kinderen.

Tijdens de derde opname filmt de beeldcoach zoals afgesproken een kringmoment, ik lees een verhaal voor. Naar aanleiding van het vorig coachinggesprek veranderde ik de kring. De kring is nu meer afgebakend en de weekplanning is nu meer zichtbaar voor alle kinderen. Ik ervaar de verandering als positief. Ik ben er blij mee. De kinderen zeggen zelf dat ze het nu veel gezelliger vinden en ik vind dit ook. Ik vind ook dat ik de focus van de kinderen meer heb.

We kijken samen naar beelden van het verhaal vertellen in de kring. We zien een jongen enorm hartelijk glimlachen. We ‘kijken klein’ en spoelen terug om te zien wat er aan vooraf ging. We zien hem nieuwsgierig kijken en luisteren. We zien dat mijn expressie, intonatie en humor zijn spanning en verlangen prikkelen. Deze jongen geniet daar ongelooflijk van. (Videocoaching helpt te concretiseren waar je goed in bent.)

Door ‘klein te kijken’ zien we ook diezelfde jongen zorgend in interactie gaan met het anderstalig meisje (haar voetjes liggen op zijn schoot). Dit verrast mij positief want in het verleden kon diezelfde jongen echt negatief zijn ten opzichte van het meisje. (Positiever beeld op interactie tussen die twee kinderen.)

We merken op beeld dat de kinderen spontaan woorden herhalen die ik vertel of benadruk. Dit was mij nog niet opgevallen. Ik zie kansen om hier meer mee te doen. Spijtig dat we op beeld niet goed konden zien of het anderstalig meisje ook de woorden zegt. Ik wil er in de toekomst meer op letten om ook tijdens groepsmomenten de taalontwikkeling van het meisje meer te stimuleren... (Beelden geven goesting om nog meer te investeren in de interactie met kinderen)

Na het verhaal zien we een aantal kinderen naar mij komen. Ze komen dicht bij mij staan of iets vragen. Ik kijk lief, glimlach of geef een knuffel of een aai. De kinderen ontvangen, ze glimlachen en genieten hiervan, elk op hun eigen manier. De beeldcoach waardeert dit omdat ik zo op een spontane non-verbale manier de jonge kinderen waardeer en ondersteun. Het doet deugd om dit te zien dat ik dit spontaan doe in interactie. Dit zien en benoemen maakt mij bewuster over mijn interacties met de jonge kinderen. Dit maakt mij sterker. (Videocoaching helpt te concretiseren waar je goed in bent.)

Veronique (peuterklas/1ste kleuterklas, Leefschool De Boomhut, De Pinte)

© 2022 Arteveldehogeschool

4. Kinderdagverblijf

4.1 Inge : « Beelden doen (anders) waarderen! »

“ Krachtige kinderen, krachtige begeleiders.”

Twee kinderbegeleiders uit ons kinderdagverblijf zijn enorm gemotiveerd om een traject met videobegeleiding te doorlopen. Ik doe daarbij, als pedagogisch verantwoordelijke, de opnames en de gesprekken. Dit vraagt veel tijdsinvestering maar met twee begeleiders is dit haalbaar en aangezien het aansluit bij hun motivatie wordt het sowieso leerrijk.

Na enkele opnames geeft begeleidster K. aan dat ze haar accordeon, haar grote passie, wil meebrengen om hiermee aan de slag te gaan in haar babygroep. Ik schrik van haar durf om dit te doen (beelden doen durven). Dit is nieuw voor mij. Ik maak met veel plezier de opname waarbij K. op de mat haar accordeon presenteert aan de baby’s. We bekijken achteraf de beelden nauwkeurig met focus op de kinderen (methode: kijken naar kinderen).

We zien hoe de accordeonactiviteit voor alle kinderen iets anders betekent. L. is erg geïnteresseerd in het instrument op zich (de gleufjes, de roostertjes, …) en wil overal aan voelen. De begeleidster ondersteunt deze zintuiglijke ervaring door haar toe te laten om dit te verkennen. E. is dan weer erg geïnteresseerd in de geluiden. Hij maakt twee keer een duidelijk gebaar met zijn handen in de richting van zijn oren. Het toont aan dat hij wil duidelijk maken dat hij de geluiden (graag) hoort, beseffen we pas achteraf op beeld. Maar we zijn vooral verrast door N. (beelden verrassen). In het eerste deel van de opname zien we haar op de mat zitten met een afwachtende houding die we herkennen bij haar. Echter, als we de opname goed vanuit haar perspectief bekijken, zien we hoe ze nauwkeurig alles mee volgt. Ze kijkt voortdurend naar wat er gaande is (ze volgt de kinderen, de begeleidster, de accordeon) en is eigenlijk nooit afgeleid. Na 6 minuten pas, zien we haar samen een eerste keer een initiatief nemen. Ze reikt in de richting van de accordeon en kijkt daarbij naar de begeleidster. Ze kruipt langzaam dichterbij en begint mee te doen in de activiteit. Het doet ons beseffen (beelden maken bewust) dat N. een meisje is dat tijd nodig heeft om te ontdooien en iets te doen in het bijzijn van andere kinderen. Daar waar we N. vroeger soms zagen als een minder actieve baby of haar soms iets sneller aan de kant zetten, beslissen we om haar signalen actief te interpreteren en haar meer tijd te geven om tot actie te komen. En het werkt, want dit wordt bevestigd in volgende activiteiten waar we zien dat ze vanuit de rol van actieve toeschouwer na geruime tijd mee tot actie komt samen met de andere kinderen!

Ikzelf ben als verantwoordelijke enorm trots om te zien hoe K. sinds het bekijken van de beelden haar accordeon vaker meebrengt naar het kinderdagverblijf en sindsdien overal rond vlindert in de leefgroepen en te gast is met haar accordeon. Ik waardeer haar inzet en vooral haar mogelijkheden om kritisch te reflecteren op de beelden. Ze denkt mee tijdens het bekijken van de beelden en ziet zelf wat goed loopt en waar nog uitdagingen liggen. Ze is in staat om zich helemaal in te leven in de kinderen en van daaruit naar zichzelf te kijken. Ik hoef zelf als videocoach maar weinig aan te brengen. Het leidt voor mij tot dit inzicht: naar begeleiders kijken is meer dan hen observeren in hun leefgroep. Het is ook hun krachten en mogelijkheden zien vanuit gesprek en reflectie bij de beelden. Ze zullen immers in hun toekomstige werken net die krachten spontaan inzetten!

© 2022 Arteveldehogeschool

We zijn met ons hele team de kinderen anders gaan waarderen als actieve kinderen met hun eigen kleine signalen, en ik ben als verantwoordelijke onze medewerkers anders gaan waarderen als reflecterende professionals. Dat is voor ons de kracht van het werken met beelden: beelden doen anders waarderen!

Inge, ’t Optimistje Oostende

© 2022 Arteveldehogeschool